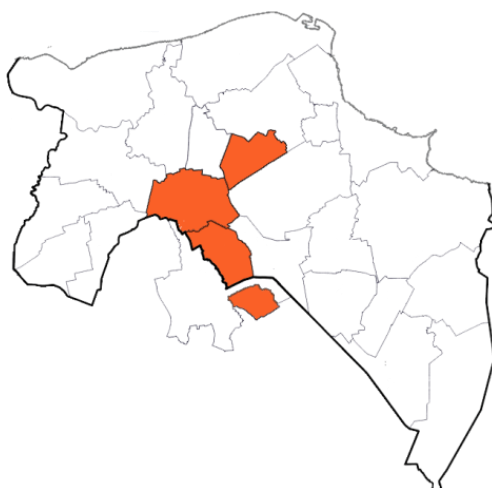

Samenwerkingsverband
VO Groningen Stad

Ondersteuningsplan 2019-2023

‘Samen, passend, kansrijk’

Samenwerkingsverband VO Groningen Stad (VO 20.01)
eindversie 20 maart 2019

Brinnummer: VO2001
Bestuursnummer: 21669

Inleiding

Vooraf

Voor u ligt het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband (swv) vo Groningen Stad voor de periode augustus 2019 - augustus 2023. Het ondersteuningsplan is geschreven vanuit beleid binnen het voorgaande plan en met behulp van de opbrengsten uit de gesprekken die de directie vooraf heeft gevoerd met diverse aan het swv gerelateerde groepen: ouders, docenten, teamleiders, directies van de scholen, bestuurders van de scholen, ambtenaren vanuit het domein jeugd binnen de gemeente, omliggende swv's, mbo instellingen, vertegenwoordigers uit het basisonderwijs en vertegenwoordigers van cluster 1 en 2.

Het ondersteuningsplan is in maart 2019 vastgesteld door het Algemeen Bestuur en de Ondersteuningsplanraad.

De eindversie is voor 1 mei 2019 aan de onderwijsinspectie en de aan ons swv verbonden gemeenten Groningen en Tynaarlo toegestuurd.

Het ondersteuningsplan verwoordt de missie, visie en ambitie en is voorzien van bijlagen, deze maken met de meerjarenbegroting integraal onderdeel uit van het ondersteuningsplan. Elk schooljaar wordt in het jaarplan een concretisering van de ambities gemaakt met daarin de doelen, de strategie en de begroting.

Leeswijzer

Het ondersteuningsplan is opgebouwd met de hoofdstukindeling zoals door het landelijk steunpunt medezeggenschap is aanbevolen. Alle hoofdstukken zijn vervolgens opgebouwd met de indeling 'inleiding-beleid-ambitie'¹.

De bijlagen staan op de site <https://www.swv-vo2001.nl/ondersteuningsplan>.

In de bijlagen ook een verkorte versie van het ondersteuningsplan (1-A4).

Daar waar 'zijn' wordt geschreven, wordt ook 'haar' bedoeld. Daar waar 'ouder' wordt geschreven, worden ook 'ouders en/of verzorgers' bedoeld.

Passend onderwijs in het kort

De basis van passend onderwijs ligt in de wettelijke zorgplicht die scholen/schoolbesturen hebben. Elke leerling heeft recht op een passende plek in het onderwijs. Na aanmelding door de ouder onderzoekt de school of ze aan de leerling goed onderwijs kan geven. Als de school dat niet zelf kan, zorgt de school of voor extra ondersteuning in de school of zorgt ervoor dat het kind op een andere school passend onderwijs kan krijgen.

In een regio vormen de schoolbesturen voor primair onderwijs (regulier en speciaal) én de scholen voor voortgezet onderwijs (regulier en speciaal) elk een samenwerkingsverband passend onderwijs. Samen staan ze voor het onderwijs aan elke leerling in de regio.

Passend onderwijs is de manier waarop onderwijs aan leerlingen, die (extra) ondersteuning nodig hebben, wordt georganiseerd. Het gaat om zowel lichte ondersteuning in het reguliere onderwijs als zware ondersteuning in het speciaal onderwijs. Binnen het swv maken de schoolbesturen/scholen onderling afspraken over hoe ze ervoor zorgen dat alle leerlingen onderwijs krijgen dat bij hen past. De samenwerking heeft tot doel om te komen tot een beter aanbod dan elk schoolbestuur apart kan realiseren. De schoolbesturen in één swv zijn hierdoor nauw met elkaar verbonden en er is sprake van wederzijdse afhankelijkheid. Bij passend onderwijs in het voortgezet (speciaal) onderwijs gaat het om extra ondersteuning aan leerlingen die nu onderwijs krijgen op reguliere scholen voor voortgezet onderwijs (pro, vmbo, havo, vwo) of op speciale scholen voor cluster 3 (zeer moeilijk lerende kinderen, langdurig zieke of lichamelijk gehandicapte of meervoudig gehandicapte kinderen) of cluster 4 (onderwijs aan kinderen met een gedragsmatige of psychiatrische problematiek). De scholen voor kinderen met een visuele (cluster 1) of een auditieve en communicatieve (cluster 2) beperking hebben een eigen landelijke structuur. Wel kunnen professionals binnen cluster 1 en 2 op (reguliere) scholen aan deze kinderen extra ondersteuning bieden (bijvoorbeeld via speciale arrangementen en/of ambulante begeleiding).

Er wordt onderscheid gemaakt tussen basisondersteuning die elke school aanbiedt en extra ondersteuning die per school verschilt. De scholen binnen één swv bieden met elkaar een breed aanbod van ondersteuning voor alle leerlingen. Afspraken daarover en de uitwerking daarvan staan in het ondersteuningsplan van het swv.

¹ Ambitie definiëren we als: 'het streven om bestaande afspraken, taken en handelingen beter uit voeren. Onder ambitie staan ook enkele nieuw op te pakken onderwerpen en doelstellingen bij staand beleid.

Het ondersteuningsplan kent een nauwe samenhang met de afzonderlijke ondersteuningsprofielen van de verschillende scholen en locaties. In deze profielen hebben de vestigingen helder gemaakt welke extra ondersteuning zij kunnen bieden aan leerlingen met een ondersteuningsbehoefte die boven de basisondersteuning ligt.

We zijn ons er van bewust dat we veel ‘vaktaal’ gebruiken, onvermijdelijk ook zijn we van mening. In bijlage 0.1 hebben we een overzicht gemaakt van alle gebruikte afkortingen en begrippen. In bijlage 0.2 is een overzicht van alle bijlagen bij dit ondersteuningsplan opgenomen.

Inhoudsopgave

Inhoud

Inleiding	2
Inhoudsopgave.....	3
1 Missie, kernvisie en kernambitie	4
2 Bestuur & organisatie	6
3 Toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs en praktijkonderwijs.....	8
4 Arrangeren en dekkend aanbod	10
5 Financiering.....	13
6 Samenwerken met derden.....	15
7 Informeren ouders, begeleiding en bemiddeling	17
8 Kwaliteitszorg.....	19

1 Missie, kernvisie en kernambitie

1.1 Inleiding

Dit hoofdstuk geeft de algemene (kern-)visie en ambitie van het swv weer, zoals deze bij het maken van dit ondersteuningsplan zijn vastgesteld.

Het swv vo Groningen Stad, bestaande uit de gezamenlijke schoolbesturen voortgezet onderwijs en voortgezet speciaal onderwijs, met uitzondering van de cluster 1 en 2 scholen, in de gemeente Groningen, heeft één wettelijke taak en drie bestuurlijke opdrachten die gezamenlijk de missie vormen.

- 1 De wettelijke taak om passend onderwijs te realiseren;
'Het swv stelt zich ten doel een samenhangend (en dekkend) geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen de scholen te realiseren. Zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en dat leerlingen die extra ondersteuning behoeven, een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen' (Artikel 17a Wet op het voortgezet onderwijs).
Het swv draagt zorg voor:
 - een met elkaar afgesproken niveau van basisondersteuning in de scholen;
 - uitvoering van de taken voor het swv zoals die binnen de inspectie-eisen voor swv's passend onderwijs zijn geformuleerd;
- 2 De opdracht om beleid en afstemming/aansluiting daarover in de regio van de overstap po-vo voor de schoolbesturen binnen het swv vorm te geven betreffende de procedures en beleid m.b.t. de overstap en de samenhang in de keten sbo/so/po-vo/vso. Het betreft hier met name zaken op het gebied van ondersteuning aan leerlingen.
- 3 De opdracht om beleid en afstemming/aansluiting daarover in de regio van de overstap vo/vso-mbo voor de schoolbesturen binnen het swv vorm te geven. Hier is de bestuurlijke overeenkomst betreffende voortijdige school verlaters (vsv) bij inbegrepen. Ook hier betreft het procedures en beleid van belang bij de overstap en de samenhang in de keten vo-mbo in de regio als het gaat om extra ondersteuning aan leerlingen.
- 4 De opdracht om beleidsmatige samenhang en samenwerking op het gebied van de aansluiting onderwijs en jeugdhulp in de regio te bewerkstelligen.

Voor bovenstaande drie opdrachten geldt voor derden dat bij schoolspecifiek beleid en uitvoering de scholen zelf de aan te spreken ketenpartner zijn. Voor algemene afstemming van beleid is het swv dé aan te spreken ketenpartner.

Motto voor en binnen het swv is: 'Samen, passend, kansrijk'

1.2 Kernvisie

Samengevat werken we vanuit de volgende algemene visie:

- 1 *Kansrijk, gezond en veilig*
We dragen er aan bij dat leerlingen zich kansrijk, gezond en veilig kunnen ontwikkelen tot personen die zoveel mogelijk een zelfstandige plek kunnen vinden in deze samenleving.
- 2 *Succesvolle schoolloopbaan, ook met extra ondersteuning*
We willen dat alle leerlingen in onze regio optimaal profiteren van alle kansen op een goede schoolloopbaan in de keten po-vo-mbo. We richten ons daarbij in het bijzonder op die leerlingen die, door diverse omstandigheden, extra (specialistische) ondersteuning en/of jeugdhulp nodig hebben. Scholen bieden daarin maatwerk.
- 3 *Passend en dekkend onderwijsaanbod in het swv*
Het aangeboden onderwijs past bij de mogelijkheden van de leerling én de school, is door ouders/leerling gewenst en vindt zo mogelijk dicht bij huis plaats. Het aanbod en de samenwerking met partners zijn van een dusdanig niveau dat geen enkel kind langer dan drie maanden thuis zit zonder een passend aanbod van onderwijs en/of jeugdhulp.
- 4 *Leerling eigenaar van eigen ontwikkelingsperspectief*
Extra ondersteuning wordt in het regulier en speciaal onderwijs verwoord in een individueel ontwikkelingsperspectiefplan (opp). De school stimuleert dat de leerling (c.q. de ouder), zoveel als mogelijk, eigenaar is van het opp. De school en de leerling zijn samen verantwoordelijk voor het opp. De samenwerking tussen school, de ouder en de leerling is voorwaardelijk voor het slagen van het handelen binnen het plan. Als de situatie dat vraagt is alleen de ouder de overlegpartner. Periodiek organiseert de school de evaluatie en bijstelling van het plan.

5 School als vind- en werkplaats

We leggen nadruk op tijdig signaleren binnen de context van aansluiting onderwijs en jeugdhulp. De verbinding met en de ondersteuning vanuit jeugdhulp wordt zo mogelijk op schoolniveau georganiseerd.

In bijlage 1 staan nadere uitwerkingen en verdiepingen van bovenstaande kernvisie. In de volgende hoofdstukken staat de visie meer specifiek beschreven, gerangschikt op onderwerp.

1.3 Kernambitie

We zetten in de periode 2019-2023 in op:

- 1 hoge betrokkenheid van ouders en personeel op hoe passend onderwijs wordt vormgegeven op de scholen. We willen daarom de uitvoering van medezeggenschap inzake passend onderwijs op schoolniveau vergroten. Dit in nauwe samenwerking met de ondersteuningsplanraad. De school vervult in de communicatie richting ouders en personeel een sleutelrol;
- 2 stabilisatie van het percentage leerlingen dat verwezen wordt naar het (voortgezet) speciaal onderwijs. De bandbreedte van de percentages binnen ons swv in de periode 2016-2018, respectievelijk 1,8 en 1,6%, is daarbij richtinggevend. Ter referentie: in 2018 was het landelijk gemiddelde 3,5%. We willen hierbij benadrukken dat het realiseren van deze cijfers niet leidend is, het gaat om het bieden van passend onderwijs;
- 3 het verruimen van het aanbod voor leerlingen met het onderwijsperspectief havo/vwo die een onderwijsomgeving in kleine setting nodig hebben. Het beleid van het swv is erop gericht de ondersteuningsstructuur in de reguliere scholen zo in te richten dat het aanbod voor deze doelgroep dáár wordt vormgegeven.
- 4 intensieve samenwerking tussen cluster 3, cluster 4 en het pro onderwijs voor de leerlingen met een uitstroomperspectief arbeid en/of dagbesteding. De groep leerlingen die zich laat kenmerken door 'zeer moeilijk opvoedbaar en lerend - 'zmolks') willen we daarbij extra aandacht geven. Samenwerking met de gemeenten en het swv Ommelanden is hier van belang;
- 5 vroegtijdige afweging voor leerlingen die dreigen vast te lopen in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs betreffende de aansluiting op vervolgonderwijs binnen het vo of mbo, participatie (arbeid en dagbesteding) en passende jeugdhulp. We stemmen hierbij af met de ketenpartners gemeente en mbo. Het beleid van het swv is erop gericht de ondersteuningsstructuur in de reguliere scholen zo sterk te maken dat leerlingen die zijn aangewezen op voortgezet speciaal onderwijs tijdig worden verwezen. Verwijzingen vanuit de bovenbouw van het regulier onderwijs moeten tot een minimum beperkt blijven. Hierbij is ook van belang dat vo-scholen reeds in een eerder stadium scherper screenen en mogelijk tijdig verwijzen naar het vso als de ondersteuningsbehoefte van de leerling de ondersteuningscapaciteit van de school blijvend overstijgt. Als speciaal onderwijs in het belang van de leerling wenselijk is, dan is passend onderwijs het uitgangspunt. Uiteraard handhaven we wel de lesplaatsen in de bovenbouw van het voortgezet speciaal onderwijs;
- 6 het voorkomen van 'thuiszitten'. De uitvoering daarvan vindt met name plaats op de scholen en daar waar nodig en/of wenselijk in samenwerking met het swv. Met de ketenpartners willen we vanuit het onderwijs via het swv het in 2018 gesloten 'thuiszitterspact' verder vorm en inhoud geven (zie hoofdstuk 4.2.6);
- 7 de doelgroep 'nieuwkomers' willen we goed laten aansluiten op het regulier en speciaal onderwijs. De rol en positie van de isk is onderdeel van die aansluiting. In het jaarplan 2019-2020 willen we daar een eerste uitwerking van geven. Het is daarbij van belang goed samen te werken met de gemeenten;
- 8 in te zetten op beleidsontwikkeling m.b.t. de extra ondersteuning voor de doelgroep '(hoog)begaafde leerlingen'. Uitwerking daarvan vindt plaats binnen de subsidieregeling 2019-2023 van ocw voor leerlingen met een (hoog) begaafdheidsprofiel. De regeling wordt ingezet om de extra ondersteuning aan deze doelgroep in beeld te brengen en daar planmatige inzet op te leggen.

Hierboven staan de kernambities. In de volgende hoofdstukken staan de ambities meer specifiek beschreven, gerangschikt op onderwerp.

2 Bestuur & organisatie

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk en de bijbehorende bijlagen gaan we nader in op het gekozen bestuursmodel (Governance) en op de rol van het swv als werkgever. Daarnaast beschrijven wat we binnen de organisatie geregeld hebben t.a.v. informatiebeveiliging en privacy (avg) en de verplichte functionaris gegevensbescherming. Ook gaan we nader in op de vormen van medezeggenschap binnen het swv. Tot slot geven we aan wat de procedures zijn bij de verschillende vormen van geschillen.

Het overzicht van de organisatie van het swv en de aangesloten besturen met de afzonderlijke scholen is als bijlage 2.1 opgenomen. In bijlage 2.2 staan de overleg- en communicatiestructuur en communicatiemiddelen binnen het swv beschreven. Meerdere kengetallen staan in bijlage 2.3. Voor de samenhang in het beleid is het van belang dat er bestuurlijke dekking is voor het beleid en de maatregelen die daaruit voortvloeien. Daarnaast is het van belang dat voor de vorming van beleid en implementatie van de maatregelen op schoolbestuurlijk niveau, structureel overleg is met en tussen:

- bestuur;
- medezeggenschapsraad (personeel/ouders en in voorkomend geval leerlingen);
- management;
- ondersteuningscoördinator/ondersteuningsteam;

De verantwoordelijkheid voor deze samenhang ligt bij de schoolbestuurder als bestuurder van de eigen school/scholen en als deelnemer aan het swv. Het swv heeft een ondersteunende rol bij deze verantwoordelijkheid.

2.2 Beleid

Governance/Bestuursmodel

In het vigerende model is er sprake van een ab-db-directiemodel waarbij scheiding van toezicht en besturen is geregeld doordat het db bestuurt en het ab toezicht houdt. In het db zijn drie besturen vertegenwoordigd met de eindverantwoordelijk bestuurder van hun organisatie. Ze hebben in persoon geen zitting in het ab. In het ab zijn alle besturen vertegenwoordigd. Bij besluiten in het ab en db wordt volgorde het model 'consensus-consent-meerderheid van stemmen' toegepast. De stemverhoudingen binnen het AB staan in bijlage 2.1. De stemverhouding in het db is dat bij 2/3de meerderheid besluiten worden genomen. Het bestuursmodel is vastgelegd in de statuten, de akte van statutenwijziging, het managementstatuut en in een toezicht kader.

De besturen en de opr hebben in 2017 de wens uitgesproken om te komen tot een beter passend bestuursmodel voor het swv. In dat model moet de scheiding van bestuur en toezicht beter tot zijn recht komen. Onafhankelijk intern toezicht is daarbij van belang. De streefdatum voor de inwerkingtreding van een nieuw bestuursmodel is 1 januari 2020. T.z.t. wordt het nieuwe ondersteuningsplan erop aangepast.

Personeel

Als swv zijn we zelfstandig werkgever. Op moment van schrijven zijn acht medewerkers (5,4 fte) in dienst van het swv. Zie voor het overzicht bijlage 2.1. Wijziging van het personeelsbestand is te verwachten bij de commissie van advies. De totale inzet gaat daar omlaag. Wijziging van de formatie valt onder de wet medezeggenschap scholen zijnde instemmingsrecht van de mr-p (wms artikel 12 lid 1, sub b).

Informatiebeveiliging en privacy (ibp)

Het swv heeft in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (avg) een beleidsplan en een plan van aanpak informatiebeveiliging en privacy (ibp) opgesteld. Dit ipb-beleid bestaat uit drie onderdelen: beleid, ict (techniek) en gedrag/handelen. Alle activiteiten zijn erop gericht zo compliant mogelijk aan de avg te zijn. Dit betekent o.a. beleid ontwikkelen en aanscherpen, technisch de zaken goed regelen (beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van data), eigen medewerkers voorlichten en samen met ketenpartners zorgen voor goede informatiebeveiliging en privacy. In het swv is een gedetacheerde functionaris gegevensbescherming (fg) aangesteld en aangemeld bij de landelijke autoriteit persoonsgegevens. Zie bijlage 2.4 voor vastgestelde beleidsstukken 'informatiebeveiliging en privacy'.

Medezeggenschap

Het swv kent een ondersteuningsplanraad (opr) en medezeggenschapsraad (mr-p). De opr en mr-p kennen een gezamenlijk statuut en beide een separaat reglement. De opr heeft instemmingsrecht op het ondersteuningsplan en de jaarplannen inclusief de begrotingen. De mr-p fungeert als een personeelsraad en gaat over het personeelsbeleid van het swv. Personeel en de ouders in de medezeggenschapsraden van de scholen hebben adviesrecht met betrekking tot hoe de ondersteuning op de school is geregeld. Dit staat in het ondersteuningsprofiel dat elke school heeft geschreven en cyclisch herijkt. Jaarlijks wordt de lijst met de leden van de opr geüpdatet en gepubliceerd op de website van het swv.

Geschillenregelingen

Als swv zijn we aangesloten bij de landelijke stichting onderwijsgeschillen. In de route tlv is de bezwaarprocedure inzake geschillen van een ouder/leerling met een school en de procedure bezwaar inzake een afgegeven tlv door het swv beschreven:

www.swv-vo2001.nl/custom/uploads/2018/08/Handreiking-TLV-SO-SBO-VSO-aug-2018.pdf

Daarnaast kennen we nog drie andere regelingen:

- 1 *Geschil vanuit oogo*
De geschillencommissie in het kader van de oogo-procedure met gemeenten is landelijk georganiseerd via de stichting onderwijsgeschillen.
- 2 *Geschil opr met bestuur swv over het ondersteuningsplan*
Als de opr niet instemt met het ondersteuningsplan, dan moet het swv het geschil voorleggen aan de landelijke commissie voor geschillen medezeggenschap (lcv wms). Ook deze commissie is ondergebracht bij de stichting onderwijsgeschillen.
- 3 *Geschil medewerker richting het swv als werkgever*
Het betreft hier de afhandeling van een bezwaar tegen rechtspositionele besluiten. Als een medewerker het niet eens is met een besluit of handeling van zijn werkgever die gevolgen heeft voor zijn rechtspositie, kan de medewerker daartegen bezwaar maken bij het bestuursorgaan. Hiertoe is een regeling opgesteld. Via Pro Facto bv, een juridisch en bestuurskundig dienstverlener te Groningen, is een bezwarencie. samengesteld en zij verzorgt tevens de secretariële ondersteuning.

2.3 Ambitie

We zetten in op

- 1 vervolg inrichting organisatie en rechtsvorm (Governance) met een goede scheiding tussen bestuur en toezicht waarbij er sprake is van onafhankelijk intern toezicht;
- 2 uitwerken nieuw statuut en reglement opr en mr-p o.b.v. nieuwe bestuurlijke inrichting;
- 3 verdere uitwerking informatiebeveiliging en privacy: o.a. verwerkersovereenkomsten, verwerkingsregister en privacyconvenanten met externe partijen.

3 Toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs en praktijkonderwijs

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk geven we weer hoe het verkrijgen van een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) voor het voortgezet speciaal onderwijs (vso) en het praktijkonderwijs (pro) gestalte krijgt. Ook gaan we in op het beleid over ernstig meervoudig beperkte leerlingen, leerlingen vanuit residentiële instellingen en de samenwerking met cluster 1 en 2.

3.2 Beleid

Toelaatbaarheidsverklaring vso

De commissie van advies (cva) beoordeelt de toelaatbaarheidsverklaringen tot het speciaal basis onderwijs (sbo), het so en het vso voor de drie swv's po en vo in de provincie Groningen. Centraal in de tlv-route staat de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerling: wat heeft de leerling nodig? En is voldoende aangetoond dat het regulier onderwijs niet aan deze ondersteuningsbehoefte kan voldoen? De cva kent, naast de wettelijk verplichte orthopedagoog, de expertise van een klinisch linguïst/logopedist en op afroep een kinderarts. De contactgegevens van de cva zijn te vinden op: www.swv-vo2001.nl/contact/.

Het bestuur van het swv heeft de bevoegdheid tot het bepalen van de toelaatbaarheid van leerlingen tot het vso van cluster 3 en 4 gemandateerd aan de cva. De cva rapporteert aan de swv's op basis van een afgesproken monitor.

Het beleid in het kort:

- Bij overeenstemming over de tlv tussen ouders/leerling, ontvangende & verwijzende school wordt zonder tussenkomst cva een tlv afgegeven (route 1).
- De tlv's worden toegekend voor de gehele schoolloopbaan sbo/(v)so², herindicaties vinden niet meer plaats. Het speciaal onderwijs maakt cyclisch een inhoudelijke afweging of de leerling schakelbaar is naar regulier onderwijs.
- De swv's voeren audits en visitaties uit op verschillende onderdelen van de tlv route.
- Daarnaast bestaat er een route 2 waarbij de cva wel een rol heeft. Bijv. o.a. als:
 - er geen of onvoldoende overeenstemming is tussen partijen;
 - bij verhoging van de bekostigingscategorie;
 - bij schoolgang of verwijzing naar of vanuit een school die niet is aangesloten bij het swv.

In bijlage 3.1 is de handreiking voor de tlv-routes voor het speciaal onderwijs (sbo/(v)so) opgenomen.

Indien een ouder of een schoolbestuur bezwaar maakt tegen een afgegeven tlv door het swv, dan heeft in eerste instantie de cva een interne, mediërende rol om het geschil op te lossen. Leidt dit niet tot resultaat dan kan bezwaar worden ingediend bij de landelijke bezwaaradviescommissie toelaatbaarheidsverklaring (lbt). De procedure voor de lbt vindt u op:

<https://onderwijsgeschillen.nl/commissie/landelijke-bezwaaradviescommissie-toelaatbaarheidsverklaring-lbt/procedure>.

Tot slot kan de ouder of het bestuur de gang naar de rechter maken. De gehele bezwaarprocedure voor een afgegeven tlv is te vinden op de website <https://www.swv-vo2001.nl/custom/uploads/2018/08/Handreiking-TLV-SO-SBO-VSO-aug-2018.pdf>

Ernstig meervoudig beperkte leerlingen (emb)

Vanuit het swv wordt de definitie van de categorie emb-leerlingen aangehouden zoals deze beschreven staat in de Staatscourant d.d. 10 juli 2015, te weten: 'een leerling met een combinatie van een (zeer) ernstige verstandelijke beperking (IQ tot 35), een lichamelijke beperking en bijkomende stoornissen, voor wie naast extra ondersteuning in het onderwijs ook extra (medische) zorg nodig is.'

Scholen kunnen voor leerlingen die aan bovenstaande beschrijving voldoen, en die op 1 oktober 2014 ingeschreven stonden op een school en voor wie het bevoegd gezag op 1 oktober 2014 een bekostiging categorie 3 (hoog) ontving, een aanvraag doen voor bijzondere bekostiging bij duo, zoals beschreven in de Staatscourant.

Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat categorie 3 bekostiging wordt aangevraagd waarbij de cva het dossier aanmerkt als mg-leerling, waarbij er aanvullende bekostiging vanuit het swv komt.

² De TLV is geldig tot het jaar waarin de leerling 14 jaar wordt voor de schoolloopbaan binnen SBO en SO. De TLV VSO geldt in principe tot het jaar waarin de leerling 20 jaar wordt.

Voor de bredere categorie leerlingen (categorie b en c)³ zoals beschreven in de richtlijn 'Toelaatbaarheid emb-leerlingen tot het so na 1 augustus 2014' opgesteld door de sectorraden wordt door het swv ingezet op het realiseren van onderwijs-zorgarrangementen.

Leerlingen in residentiële instellingen

Een aantal leerlingen verblijft in een residentiële instelling. Dit betreft enerzijds gesloten instellingen: Justitiële Jeugdinstelling (jji) en Gesloten Jeugdzorg Instelling (gji). Anderzijds betreft het open instellingen (jeugdzorg, jeugdpsychiatrie, gehandicaptenzorg, gezondheidszorg). Deze leerlingen volgen (deels) onderwijs bij het vso. Voor de gesloten en de open setting verschilt de verantwoordelijkheid van het swv, zowel financieel als voor het afgeven van een toelaatbaarheidsverklaring. We volgen hier als swv de handreiking van de sectorraad. Meer uitleg over de begrippen inzake residentiële instellingen is te vinden in bijlage 0.1.

Toelaatbaarheidsverklaring praktijkonderwijs (pro)

Het praktijkonderwijs is een onderwijssoort waarbij voor de toelating de landelijke criteria gehandhaafd blijven. Door de pro-school moet een toelaatbaarheidsverklaring worden aangevraagd bij het swv. Bij de toelaatbaarheid tot het pro gelden de volgende landelijke criteria:

- Het intelligentieniveau is minimaal 55 en maximaal 75-80 (IQ-gegeven verplicht).
- Uit het didactisch profiel blijkt dat de leerrendementen < 50% zijn t.o.v. de didactische leeftijd op twee of meer domeinen van schoolse vaardigheden, waarbij één van de twee domeinen in ieder geval begrijpend lezen en/of inzichtelijk rekenen/wiskunde is.

Voor de pro-school bestaat beleidsruimte als het IQ 75-80 bedraagt of er is sprake van strijdigheid van gegevens (het IQ wijst op vmbo en de leerrendementen op pro of omgekeerd).

De aanvraag voor toekenning wordt niet vooraf getoetst door het swv. Kwaliteitsborging op de toetsing vindt plaats via een systeem van audits, door de betrokkenheid van deskundigen bij de aanvraag en door monitoring van kengetallen op doorstroom. Meer informatie over de toelaatbaarheid tot het pro is te vinden in bijlage 3.2. In bijlage 3.5 is de handreiking voor de pro-scholen te vinden inzake de toelaatbaarheid tot het pro (en de afgifte van opp leerrendement).

Leerlingen met een indicatie voor cluster 1 en 2

De scholen voor leerlingen met een visuele (cluster 1) of een auditieve en/of communicatieve (cluster 2) beperking hebben een eigen landelijke structuur. Het is wel mogelijk dat de leerlingen met deze beperkingen met extra ondersteuning in de reguliere scholen onderwijs volgen. Doorgaans begeleid middels speciale arrangementen en/of ambulante begeleiding vanuit deze clusters. Zie voor meer informatie en een toelichting op de samenwerking de bijlagen 3.3 en 3.4.

3.3 Ambitie

We zetten in op een blijvend laag deelnamepercentage aan het voortgezet speciaal onderwijs (op 01-10-2018 ligt dit op 1.6%). Vanuit visie zetten we in op vormen van inclusie en op het versterken van de ondersteuningskracht van het regulier vo, wetend dat we altijd speciaal onderwijs nodig zullen hebben. We willen hierbij benadrukken dat deze cijfers niet leidend zijn, het gaat om het bieden van passend onderwijs. Zie ook de kernambitie in hoofdstuk 1.

De komende jaren liggen er nog verschillende onderzoeks- en uitwerkingsvragen. De volgende zaken zijn daarbij het meest relevant:

- vervolgonderzoek doen naar de mogelijkheden rond digitalisering van dossiers, zodat de route compliant aan de algemene verordening gegevensbescherming (avg) is;
- definitieve vormgeving van de cva, zowel in deskundigheid als in formatie;
- onderzoek naar de bruikbaarheid van het doelgroepenmodel t.b.v. de criteria van de tlv-aanvraag;
- het organiseren/beleggen van een helpdesk incl. bijeenkomsten voor gedragsdeskundigen.

³ b: een matig tot lichte verstandelijke beperking (iq tussen 35 en 70) en een grote zorgvraag ten gevolge van ernstige en complexe lichamelijke beperkingen, of c: een matig tot lichte verstandelijke beperking (iq tussen 35 en 70) in combinatie met moeilijk te reguleren gedragsproblematiek als gevolg van ernstige psychiatrische stoornissen.

4 Arrangeren en dekkend aanbod

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk handelt over alle vormen van ondersteuning binnen de scholen en het swv. Van basisondersteuning tot arrangementen binnen de extra ondersteuning, verschillende varianten van opp's, de ondersteuningsprofielen, tussenvoorzieningen en maatwerkvoorzieningen. Alle vormen van ondersteuning bij elkaar scheppen een dekkend aanbod binnen het swv. Ook de rol en taak van het expertise- & consultatieteam (ect) van het swv wordt uitgelegd en het beleid rond thuiszitters komt aan de orde. In diverse bijlagen bij dit hoofdstuk wordt op onderdelen nadere toelichting gegeven.

4.2 Beleid

Basisondersteuning

Onder basisondersteuning verstaan we de binnen het swv afgesproken preventieve en licht curatieve interventies die:

- eenduidig gelden voor het gehele swv;
- passen binnen de ondersteuningsstructuur van de school;
- onder regie en verantwoordelijkheid van de school vallen;
- waar nodig met inzet van expertise van andere scholen worden uitgevoerd, dan wel met inzet van ketenpartners;
- zonder indicatiestelling van een opp plaatsvinden;
- op het overeengekomen kwaliteitsniveau (minimaal niveau 4) planmatig worden uitgevoerd.

Hoe de invulling van de basisondersteuning gestalte krijgt en wat het verschil is met extra ondersteuning én wat de rol van de orthopedagoog hierbij is, wordt uitgelegd in bijlage 4.1 (memo 'Onderscheid basis- en extra ondersteuning en toedeling opp's').

In 2018 is de herhaalde meting basisondersteuning uitgevoerd en is geconcludeerd dat de basisondersteuning op het gewenste niveau (niveau 4) is gebracht. De nadere analyse van het onderzoek basisondersteuning 2018, inclusief conclusies en aanbevelingen, is te vinden in bijlage 4.8. De vragenlijst met de dertien ijkpunten passend onderwijs is te vinden in bijlage 4.9. Het protocol voor de overstap vo-vo is in bijlage 4.10 beschreven.

Expertise- & Consultatieteam

Binnen het swv is een expertise- & consultatieteam (ect) werkzaam. De primaire doelstelling van het ect is de scholen ondersteunen bij de kwaliteitszorg op het gebied van de ondersteuning. De gezamenlijke ambitie van de scholen in het swv is gericht op het vergroten van de basis- en extra ondersteuning. Het swv wil door inzet op het optimaliseren van de interne ondersteuningsstructuur van de scholen vormgeven aan deze ambitie. Enkele taken van het ect zijn:

- de school ondersteunen bij de professionalisering van de (basis)ondersteuning en de inrichting van de ondersteuningsstructuur;
- de school ondersteunen bij de aanvraag van een arrangement of een tlv voor het pro of vso;
- op verzoek van de school als onafhankelijk partij meedenken bij een meerpartijenoverleg in het geval van een complexe casus die de eigen interne ondersteuningsstructuur overstijgt;
- binnen het swv zorgdragen voor verbinding en bundeling van expertise over de scholen heen;
- de basisschool en/of ouders onafhankelijk adviseren bij de toelating tot het vo betreffende de ondersteuning op de scholen in het vo in het geval de scholen dat niet zelf kunnen verzorgen.

Het ect kan worden bereikt via [ect\[at\]swv-vo2001.nl](mailto:ect[at]swv-vo2001.nl). Voor verdere informatie zie bijlage 4.2.

Ouderondersteuner

Een ouder kan een verzoek aan het swv doen voor onafhankelijke ondersteuning. Dan ondersteunt een ect-er als onafhankelijke deskundige de ouder bij het vinden van een passende plek en/of passende ondersteuning voor hun kind. Deze ect-er is niet verbonden aan de school waar de leerling zit of naartoe wil. Zie ook hier bijlage 4.2.

Extra ondersteuning binnen arrangementen

We willen middels arrangementen scholen uitdagen om leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte een passende plek te bieden. Hiermee willen we de lat van de (basis)ondersteuning hoger leggen en de deskundigheid van de docent vergroten. Dit laatste is een expliciete taak van de school. Het ondersteuningsprofiel van de school maakt duidelijk wat die mogelijkheden zijn. Het is ook de school die met de arrangementen bepaalt waar de inzet van de ondersteuning wordt gepleegd. Met de juiste inzet van middelen zal de school, duidelijk merkbaar voor docenten en leerlingen, er zorg voor dragen dat de kwaliteit in de begeleiding van leerlingen met een ondersteuningsvraag voortdurend in een proces van verbetering zit.

Scholen vragen deze arrangementen in een jaarlijkse cyclus aan. Deze arrangementen worden inhoudelijk getoetst door het ect en worden door de directie financieel getoetst. De middelen voor de arrangementen ontvangen de scholen o.a. op basis van de ontwikkelingsperspectiefplannen van leerlingen, zie het hoofdstuk 'financiën'. De arrangementen betreffen in principe collectieve ondersteuning en worden op groepsniveau aangevraagd. We beogen een effectieve inzet van de beschikbare middelen: minder inzet van middelen op de individuele leerling, meer inzet op de ondersteuningsmogelijkheden van het totale systeem van de school. Wat goed is voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte is goed voor alle leerlingen. Het gaat er niet om een individuele leerling geschikt te maken voor het onderwijsaanbod, maar het draait om hoe we het leren voor iedereen kunnen verbeteren. Overigens is de inzet op een specifieke leerling met daaraan gekoppelde middelen wel een mogelijkheid (individueel arrangement). Als swv voeren we collegiale visitaties uit rond de opp's, zie het hoofdstuk 'kwaliteitszorg'. De op school aangeboden arrangementen vormen mede de basis voor de ondersteuningsprofielen van de scholen en omgekeerd. Deze ondersteuningsprofielen zijn te vinden op de website van de school en tevens op de website van het swv: www.swv-vo2001.nl/besturen-scholen/

Tussenvoorzieningen en maatwerk

Binnen het swv kennen we acht soorten tussenvoorzieningen en maatwerkoplossingen in het regulier en speciaal onderwijs. Voor deze voorzieningen geldt dat duidelijk moet zijn dat een (maatwerk)aanbod op de eigen school niet tot de mogelijkheden behoort. Het betreft in alle gevallen leerlingen in een kwetsbare positie, vanwege zeer diverse problematiek. Voor al deze leerlingen geldt dat ze in het bezit zijn van een opp. Voor alle voorzieningen geldt dat onderwijs leidend is en jeugdhulp ondersteunend. Afgesproken is dat alle voorzieningen de leerlingenstromen monitoren en jaarlijks financiële verantwoording afleggen. De matrix met alle voorzieningen en maatwerkoplossingen incl. de toelatingscriteria en het onderscheid is te vinden in bijlage 4.7. Naast deze voorzieningen kennen we nog enkele specifieke doelgroepen en vormen van ondersteuning. Zo maken we voor leerlingen met epilepsie gebruik van de ambulante diensten van de twee Nederlandse epilepsiescholen 'De Berkenschutse' in Heeze en 'De Waterlelie' in Cruquius. Zie ook: www.lwoe.nl/contact/

Voor zieke leerlingen kopen we als swv ondersteuning in van het paramedisch team (o.a. kinderverpleegkundige, ergo- en fysiotherapie e.d.) van Cedin. Met zeven swv's hebben we deze expertise via het toenmalige tripartiete akkoord aan de ondersteuningsroute toegevoegd. Voor meer info: www.cedin.nl/1464/paramedische-ondersteuning.html

Daarnaast kunnen scholen gebruik maken van de ondersteuning van een consultant onderwijsondersteuning zieke leerlingen (ziezon/ozl noord: <http://ziezon.nl>). Deze consultants adviseren scholen omtrent de consequenties voor het onderwijs aan een langdurige- en/of chronisch zieke leerling. Voor meer info en contactgegevens zie ook bijlage 7.2.

Thuiszitters

Het tegengaan van verzuim en 'thuiszitters' is primair een taak van de scholen. Het swv ondersteunt en begeleidt de scholen in deze taak. Het swv zet tevens in op bovenscholse aanvullende maatwerkregelingen om thuiszitten tegen te gaan. Beleidsafspraken staan in het stappenplan 'oplopend verzuim' (bijlage 4.6). De monitoring van thuiszitters is in het swv belegd bij het orthopedagogisch en didactisch centrum (opdc) van het swv. Vier keer per jaar voeren we een meting op thuiszitters uit t.b.v. de onderwijsinspectie, zie bijlage 4.3. Deze gegevens worden nader geanalyseerd in de werkgroep 'verdiepend verzuim' met leerplicht van de gemeente Groningen. Vanuit deze werkgroep worden gerichte interventies uitgezet.

In juni 2018 is, met medewerking van de landelijke kartrekker dhr. Marc Dullaert, het Thuiszitterspact Groningen afgesloten met als motto: 'Elke thuiszitter is er één teveel'. In dit Pact wordt een gezamenlijke aanpak gepresenteerd van negen partijen: de samenwerkingsverbanden po en vo in de stad Groningen, mbo, gemeente Groningen, leerplicht/rmc, wij Groningen en de ggd. De centrale ambitie van het Pact luidt: *vanaf augustus 2020 mag geen enkel kind of jongere onder de 18 jaar langer dan drie maanden thuiszitten zonder een aanbod van passend onderwijs en/of zorg.* Dit doen we door middel van:

- het intensiveren van de samenwerking tussen de betrokken partijen;
- elkaar aanspreken op verantwoordelijkheden;
- en verbinding in de gehele onderwijsketen realiseren (voorschools, po, vo en mbo).

We hebben dit in de uitwerking van het Pact vertaald in de volgende vijf statements: betrouwbare registratie, goede samenwerking in de keten, aandacht voor preventie, inzet op capaciteit en oog voor privacy.

Naast het Pact hebben we binnen het swv afspraken gemaakt over rol, taak en verantwoordelijkheid t.a.v. thuiszittende leerlingen. De definities rond thuiszitters en de monitoring, het Thuiszitterspact en de uitwerkingsnotitie is te vinden in de bijlagen 4.3 t/m 4.5.

4.3 Ambitie

Basisondersteuning

- 1 Aandacht voor de verdere ontwikkeling van de basisondersteuning middels het agenderen in de directiegesprekken met de scholen en in de tafelgesprekken met ondersteuningscoördinatoren.
- 2 Het initiëren en financieren van netwerken van experts om het leren van elkaar te stimuleren (o.a. dyslexie, dyscalculie, hoogbegaafdheid).
- 3 Vanuit het swv aandacht blijven besteden aan de kwaliteit van opp's, enerzijds in netwerkbijeenkomsten met experts en anderzijds in het vervolg van de audits en collegiale visitaties binnen het swv.
- 4 Bij een volgende analyse gebruikmaken van vormen van collegiale visitatie en zoveel mogelijk streven naar een gezamenlijke werkwijze en tijdpad voor minimaal twee swv's vo om zo een onderlinge benchmark mogelijk te maken.
- 5 Bij een nieuwe afname van de lijst basisondersteuning de geconstateerde verbeterpunten doorvoeren en met de andere swv's onderzoek te doen naar een applicatie waarmee we de analyse in eigen hand hebben (en niet afhankelijk te zijn van kennis van de tot op heden gebruikte applicatie spss).

Extra ondersteuning binnen arrangementen

- 1 Verder onderzoek doen naar het toepassen van het doelgroepenmodel t.b.v. arrangementen, tlv-routes en ondersteuningsprofielen.
- 2 Experimenteren met vormen van symbiose vso-vo. We willen de inzet op symbiosetrajecten vso-vo verder stimuleren en de expertise van het speciaal onderwijs inzetten in het regulier onderwijs. Eén en ander wordt voorafgegaan door onderzoek ter verrichten naar de kritische succesfactoren in het speciaal onderwijs en naar de redenen waarom reguliere scholen wel of niet naar het vso verwijzen.
- 3 Ondersteuning vanuit het onderwijs verbinden aan samenwerking met de gemeenten middels inzet van jeugdhulpverlening, zie ook kernambities in hoofdstuk 1.
- 4 Onderzoeken van vormen van arrangementen voor cognitief meer begaafde leerlingen i.c.m. gedrags- en/of sociaal-emotionele problematiek (o.a. verminderd belastbare leerlingen).
- 5 Aangevraagde arrangementen en ondersteuningsprofielen beter op elkaar aan laten sluiten.
- 6 Komen tot een betere verbinding en route met partijen die deskundig zijn op het vlak van zieke leerlingen (ggd, ozl en paramedisch team).
- 7 De leerling meer eigenaar laten worden van zijn eigen opp zoals beschreven in punt 4 van de kernvisie (paragraaf 1.2).

Tussenvoorzieningen en maatwerk

- 1 Verfijnen van het aanbod binnen maatwerkvoorzieningen.
- 2 Het beleid van het samenwerkingsverband is erop gericht de ondersteuningsstructuur in de reguliere scholen zo sterk te maken dat leerlingen die zijn aangewezen op voortgezet speciaal onderwijs tijdig worden verwezen. Verwijzingen vanuit de bovenbouw van het regulier onderwijs moeten tot een minimum beperkt blijven. Zie ook punt 5 in de kernambitie.
- 3 Intensievere samenwerking tussen cluster 3, cluster 4 en het pro onderwijs voor de leerlingen met een uitstroomperspectief arbeid en/of dagbesteding. Samenwerking met de gemeenten en het swv Ommelanden is hier van belang.
- 4 Specifieke aandacht voor de samenwerking m.b.t. de positie van zgn. zeer moeilijk opvoedbare en lerende leerlingen (zmlk) en de groep licht verstandelijk beperkten (lvb).

Thuiszitters

- 1 Verdere uitvoering van het thuiszitterspact, waaronder het organiseren doorzettingsmacht. In de uitwerking van het pact (bijlage 4.5) staan de doelen en activiteiten inzake thuiszitters benoemd.

5 Financien

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen geschetst hoe de financiering van de ondersteuning in het swv verloopt. Jaarlijks ontvangt het swv een bedrag voor de extra ondersteuning van ocw/duo. Dit bedrag is onder aftrek van de kosten voor vso en pro. Die laatste bedragen worden rechtstreeks door ocw/duo aan die scholen overgemaakt, maar komen ten laste van het budget van het swv. De beschikkingen voor vso en pro worden afgegeven middels beleidsafspraken in het swv (zie hoofdstuk 3). Bij dit hoofdstuk is de apart bijgevoegde meerjarenbegroting (mjb - bijlage 5.0) de belangrijke onderlegger. De mjb wordt jaarlijks bijgesteld en geactualiseerd a.d.h.v. de kengetallen, de beschikkingen van ocw en de jaarplannen, conform bestuurlijke besluiten. In de bijlagen 5.1 t/m 5.8 bij dit hoofdstuk staan toelichtingen en uitwerkingen van het financieel beleid.

Algemene uitgangspunten bij het financieel beleid

- 1 We willen de middelen van het swv zoveel als mogelijk ten goede laten komen aan de scholen, daar vindt passend onderwijs werkelijk plaats.
- 2 Dat betekent een beperkte overhead, een zo klein mogelijk eigen vermogen en een beleidsrijke inzet die ten goede komt aan de leerlingen.
- 3 Jaarlijks worden de begrotingsuitgangspunten bestuurlijk vastgesteld en wordt aan de hand daarvan de begroting opgesteld.
- 4 De begroting van uitgaven wordt in eerste instantie op schooljaren vastgesteld middels bestuurlijke besluiten. Een belangrijke afweging is of het swv in een schooljaar aan de betalingsverplichtingen kan voldoen. De kalenderjaarbegrotingen zijn vervolgens afgeleiden van de schooljaarbegrotingen maar zijn bepalend voor de jaarverslagen.
- 5 We sturen met het eigen vermogen op kalenderjaren. Middelen die op kalenderjaren buiten het optimaal eigen vermogen overblijven worden in het opvolgende schooljaar volledig ingezet aan de hand van de opgestelde begrotingsuitgangspunten.
- 6 Middelen van het swv zijn bestemd voor onderwijsdoeleinden op scholen of aan scholen gerelateerde maatwerkvoorzieningen die door OCW op brinnummer worden bekostigd en waar de inspectie van het onderwijs toezicht op houdt. Particuliere scholen en educatieve dagbesteding vallen daar niet onder.

5.2 Beleid

- 1 De leerlingen ontvangen van de school de ondersteuning die voorziet in hun behoefte. De scholen ontvangen van het swv de middelen die ze nodig hebben om de ondersteuning te kunnen leveren en om de zorgplicht van de scholen (wettelijke plicht) waar te maken.
- 2 Middelen van het swv worden daar ingezet waar het nodig is, met een goede planmatige verantwoording voor wie en waarvoor het wordt ingezet. De middenstroom is niet leidend, maar de inzet op ondersteuning.
- 3 De verdeling van de middelen is transparant voor alle betrokkenen met gelijke kansen voor alle scholen om middelen voor ondersteuning te verkrijgen en in te zetten.
- 4 Voor het verkrijgen van de middelen voor extra ondersteuning wordt gestreefd naar een minimale administratieve last en toewijzingscommissies. De vereiste kwaliteitszorg van de extra ondersteuning willen we daarbij wel in acht nemen.
- 5 We voorzien in een dekkend onderwijsaanbod van het swv (wettelijke plicht) middels het aanbod in de scholen en in de maatwerkvoorzieningen die binnen het swv zijn ingericht. Het gaat hier om het totale palet aan ondersteuningsmogelijkheden, het inrichten van de onderwijssoorten is vanzelfsprekend aan de schoolbesturen.
- 6 Tekorten op de (zware) ondersteuning worden gedekt uit de exploitatie of - indien nodig - uit het weerstandsvermogen van het swv. Het jaar dan wel de jaren daarop wordt het vermogen aangezuiverd door middel van een korting op de vergoeding aan de scholen. De aanzuivering vindt plaats door de tekorten procentueel toe te wijzen aan de scholen vanuit de percentages bekostiging in het voorgaande schooljaar. De aanzuivering van het vermogen kan, voorafgaande door een bestuurlijk besluit, worden gespreid over meerdere jaren.

7 We willen als swv geen onnodig (weerstands)vermogen op kalenderjaren. Gestreefd wordt naar een optimaal (weerstands)vermogen van €550.000. Het (weerstands)vermogen is als volgt opgebouwd:

- €210.000 reservering risico's werknemers swv;
- €240.000 reservering voor tekorten opdc swv (vanuit inleg 1-8-2014);
- €100.000 reservering voor onvoorziene uitgaven.

Om het niveau van voorzieningen op niveau te kunnen houden worden er indien noodzakelijk middelen uit het weerstandvermogen onttrokken. Het weerstandsvermogen wordt vervolgens in de volgende schooljaren (maximaal drie) weer aangezuiverd.

8 Scholen en/of maatwerkvoorzieningen ontvangen de volgende onderscheidende middelen voor inzet op de (extra) ondersteuning:

1. *Schoolmodel*

- a. vast bedrag per leerling (€35 in 2018-2019) dat zonder verantwoording wordt besteed door de scholen / mjb 401 - de hoogte van het bedrag per leerling wordt jaarlijks per schooljaar bestuurlijk vastgesteld.
- b. variabel bedrag per leerling (€45 in 2018-2019) / mjb 401 - de hoogte van het bedrag wordt jaarlijks per schooljaar bestuurlijk vastgesteld.

2. *Leerlingenmodel*

- a. bedrag voor opp overig (€3350 in 2018-2019) en opp plus profiel in het pro (€1675 in 2018-2019) / mjb 402 - de hoogte van het bedrag per OPP wordt bepaald door het maximaal toegestane bedrag in de begroting per schooljaar dat jaarlijks bestuurlijk wordt vastgesteld.
- b. opp leerrendementen en opp vmbo bovenbouw met bb/kb (€4515 in 2018-2019)/ mjb 402 De hoogte van het bedrag per opp wordt jaarlijks geïndexeerd aan de landelijke norm lwoo. Het aantal te verwachten opp's leerrendementen bepaalt de hoogte van het bedrag in de begroting. Voor de OPP's bovenbouw vmbo met bb/kb geldt de zelfde voorwaarde als bij opp's overig: de hoogte van het bedrag per OPP wordt bepaald door het maximaal toegestane bedrag in de begroting per schooljaar dat jaarlijks bestuurlijk wordt vastgesteld
- c. een gespecificeerd bedrag voor maatwerk op een individuele leerling / mjb 402 - wordt per casus toegekend aan het eind van het schooljaar door bestuurlijk besluit.

3. *Expertisemodel*

- a. vast bedrag per school gerelateerd aan het aantal bekostigde leerlingen op 1-10-18 de vervanger van de tripartiete middelen in 2014-2019 / mjb 402 - bedrag wordt eens per 4 jaar bestuurlijk vastgesteld.
- b. pilots / mjb 402 - de hoogte van het bedrag wordt jaarlijks per schooljaar bestuurlijk vastgesteld.
- c. expertise bekostiging in maatwerkvoorzieningen / mjb 404 - de hoogte van het bedrag wordt jaarlijks per schooljaar bestuurlijk vastgesteld.

In bijlage 5.2 staat de nadere uitwerking en de afspraken hoe de middelen worden toegeedeeld met bovenstaand verdeelmodel.

In bijlage 5.1 staat de nadere toelichting bij de uitgaven van de meerjarenbegroting en het weerstandsvermogen.

5.3 Ambitie

We zetten in op

1 met de gemeenten en de cluster 3-scholen nader onderzoeken of aanvullende bekostiging en/of inzet voor de cluster 3 scholen vanuit de gemeente valt te realiseren. NB Hier voeren we op dit moment reeds pilots voor uit op de van Liefland en de Wingerd.

NB alle vso scholen kunnen op een reguliere wijze een tlv verkrijgen zonder beperkingen in categorieën (in ons swv staand beleid vanaf 2016). Vso scholen krijgen een tlv bekostigd in categorie 1, 2 of 3 (oplopend in euro's) naar gelang de zwaarte van ondersteuningsbehoefte.

2 een goede aansluiting van de isk op het regulier en speciaal onderwijs. De regeling voor de extra bekostiging daarvan is onderdeel van de bespreking binnen het jaarplan 2019-2020.

6 Samenwerken met derden

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden de hoofdlijnen geschetst voor de verbinding met de externe partners en is er aandacht voor het Op Overeenstemming Gericht Overleg (oogo) over het ondersteuningsplan. Dit oogo is een wettelijke verplichting met de gemeenten in onze regio, zijnde Groningen en Tynaarlo. De verschillende overlegvormen met externe partners zijn opgenomen in de bijlagen 6.1 t/m 6.7.

Onder externe partners verstaan we in deze notitie:

1 *gemeenten*

Het betreft contacten met de bestuurders en ambtenaren van de gemeenten waar onze leerlingen wonen en waar onze scholen zijn gevestigd waarbij het onderwerp aansluiting onderwijs en jeugdhulp aan de orde is (o.a. leerplicht/rmc, onderwijs, jeugdhulp en wmo). Het betreft hier ook de door de gemeente gesubsidieerde sociale (basis) teams (WIJ-Groningen), de jeugdgezondheidszorg (ggd), de zorgaanbieders (jeugdhulp en wmo), veiligheid en partners op het terrein van participatie (dagbesteding en arbeid). Rmc staat voor regionaal meld- en coördinatiepunt en is de leerplichtvariant van de gemeente voor de leeftijd 18+ (16+) betreffende preventie vroegtijdig schoolverlaten (vsv).

2 *partners in diverse aansluitende onderwijssectoren*

In de sectoren po/so-v(s)o-mbo-hbo-universiteit en cluster 1 (Visio) en 2 (Kentalis) betreft het de partners in onze omgeving die niet in ons swv zitten.

3 *andere swv's*

met name gericht op regionaal niveau waarin afstemming wordt gezocht met de omliggende swv's Passend Onderwijs po en vo maar ook op landelijk niveau.

4 *ministeries van ocw, vws en de vo-raad*

voor de aansluiting onderwijs en jeugdhulp is de samenwerking van de twee ministeries van belang. De vo-raad is de sectororganisatie waar belangenbehartiging, beleid en expertise voor het vo is georganiseerd.

6.2 Beleid

Het swv zet in op de volgende onderdelen uitgaande van bestaande structuren en netwerken:

- 1 Een goede verbinding en samenwerking van de scholen en het swv met bovengenoemde partners.
- 2 Voor schoolspecifiek beleid en uitvoering zijn de scholen zelf de aan te spreken ketenpartner. Voor algemene afstemming van beleid is het swv dé aan te spreken ketenpartner.
- 3 Samenhang en samenwerking in de regio tussen de diverse partners binnen het onderwijs, schoolbesturen en swv's in het beleid ten aanzien van de aansluiting onderwijs en jeugdhulp.
- 4 Afstemming en afspraken met gemeenten over aansluiting onderwijs en jeugdhulp worden bij voorkeur gemaakt binnen de rmc-regio. We zijn deelnemer (ambtelijk en bestuurlijk) in het rmc-regio 0.3 overleg van gemeenten, onderwijs (vo en mbo) en arbeidsmarkt om afstemming te bewerkstelligen tussen (passend) onderwijs, jeugdhulp, wmo, participatie, dagbesteding en arbeid. In het rmc-regio overleg is ook de bestuurlijke overeenkomst voortijdig schoolverlaters (vsv) belegd en de overstap vo-mbo. Ons swv is verbonden aan rmc-regio 0.3. Zie bijlage 6.3.
- 5 In het rmc-regio overleg vindt oogo plaats over het ondersteuningsplan. Dit is voor het swv een wettelijke verplichting. In ons geval wordt het oogo gevoerd met de gemeenten Groningen en Tynaarlo. Voor Tynaarlo betreft het de aan ons swv verbonden regio rondom de plaats Zuidlaren. Zie bijlage 6.1.
- 6 De gezamenlijke inzet is in eerste instantie gericht op preventie (voorkomen van thuiszitten). Binnen het Thuiszitterspact gemeente Groningen (zie bijlage 4.4 en hoofdstuk 4.2.6) stemmen we met po-vo-mbo en de gemeente af over het voorkomen van thuiszitters.
- 7 Een goede overstap van leerlingen van po-vo en vo-mbo. We reserveren daarvoor middelen binnen de begroting van het swv. Voor beide overstappen nemen we namens het onderwijs met het swv deel aan werkgroepen met de ketenpartners. Samenwerking wordt gezocht op de punten: beleid (toelatingsbeleid), kwaliteit van het advies (via de plaatsingswijzer), monitoren (via intergrip) en automatisering (via oso). NB De plaatsingswijzer is als instrument ondergebracht bij een coöperatie. Vanuit de directie swv hebben we zitting in het bestuur.

6.3 Ambitie

We zetten in op

- 1 een goede aansluiting onderwijs en jeugdhulp. We willen daartoe intensief samenwerken met de gemeenten. We willen daar waar wenselijk en mogelijk (collectieve) ondersteuning, zoals het VO-WIJteam, en (collectieve) jeugdhulp in de school organiseren: de school als vind- en werkplaats. Goede voorbeelden van school als werkplaats vinden we trainingen aan leerlingen (groep/individueel) op het gebied van: angst, traumaverwerking voor nieuwkomers, agressieregulatie, plannen/organiseren, somatisch onbegrepen klachten in relatie tot schoolverzuim. Daarvoor zetten we o.a. in op
 - samenwerking in het thuiszitterspact en daarop de doorontwikkeling van de aansluiting onderwijs en jeugdhulp (a-o-j) via de a-o-j schoolteams, zie bijlage 6.2;
 - de ketensamenwerking binnen rmc-regio 0.3, zie bijlage 6.3;
 - het in overleg met gemeenten, WIJ-Groningen en zorgaanbieders ontwikkelen van innovatieve vormen van collectieve ondersteuning en jeugdhulp in school en/of het ontwikkelen van - collectieve en individuele - onderwijszorgarrangementen.
- 2 een goede aansluiting van leerlingen (met een extra ondersteuningsbehoefte) op vervolgonderwijs in het mbo, hbo en de universiteit. De samenwerking met het hbo en de universiteit is nog niet op gang gekomen. Passend onderwijs is in het hbo en de universiteit niet wettelijk vastgelegd en ze krijgen er geen aparte middelen voor. We gaan actief op zoek naar de verbinding met hbo en universiteit op het gebied van opvolging van de ondersteuning in deze onderwijssoorten.
- 3 het minimaliseren van het aantal leerlingen dat (voortijdig) het vo onderwijs verlaat zonder dat duidelijk is waar de leerling een vervolg krijgt in het onderwijs of in arbeid/dagbesteding. We willen met de gemeenten, het mbo en de omliggende vo swv's komen tot een goede overdracht van de leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. We onderzoeken met deze partners of we dit via een Intergrip-module kunnen realiseren binnen de nieuwe privacywetgeving. Intergrip is de naam van een digitaal monitorsysteem waar we ook bij de po-vo en vo-mbo overstap mee werken.
- 4 met Kentalis het gesprek heropenen over de mogelijkheden om in het vo in de gemeente Groningen de leerlingen met een cluster 2 indicatie op te vangen. Kentalis wil graag samenwerken met de reguliere scholen betreffende de opvang van geïndiceerde leerlingen in het regulier- en speciaal onderwijs (cluster 3 en 4), meer dan nu het geval is.
- 5 het opnieuw oppakken van de samenwerking po-vo in de subregio gemeente Groningen, naast de regionale afstemming po-vo.

7 Informeren ouders, begeleiding en bemiddeling

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk gaan we nader in op de relatie met ouders en met de scholen binnen het swv, specifiek op de onderwerpen: rol en positie ouders, informeren, ondersteunen/begeleiden en geschillen/bemiddeling. In bijlage 7.1 is een apart factsheet met vraag en antwoord t.b.v. ouders opgenomen.

7.2 Beleid

- 1 Passend Onderwijs willen we inhoudelijk vormgegeven in samenspraak met ouders/leerlingen (en personeel).
- 2 De ouder richt zich met vragen over passend onderwijs en ondersteuning aan leerlingen in eerste instantie tot de school. De ouder heeft een relatie met de school, de school is hét aanspreekpunt voor ouders. Er kan een spanningsveld ontstaan tussen dat wat de ouder passend vinden en dat wat de school en/of het swv passend vindt. Het gesprek tussen ouder en school is nadrukkelijk van belang om dit spanningsveld te voorkomen dan wel op te lossen.
- 3 Op verzoek van de school en/of de ouder kan het swv worden ingeschakeld.
 - Onafhankelijk advies vanuit het swv voor de po school en/of ouders bij een vervolgkeuze in het voortgezet onderwijs i.v.m. de ondersteuningsbehoefte van de leerling, kan worden gevraagd bij de onafhankelijke ouderondersteuner van het swv.
 - Advies kan vanuit het swv ook door het ect worden gegeven als de leerling al op school zit en school en ouders er niet samen uitkomen.
- 4 Op tal van plaatsen wordt in het swv aandacht besteed aan de rol en de positie van de ouder:
 - op niveau van het swv*
 - in het ondersteuningsplan en de bijlagen staat hoe voor ouders de informatie en de ondersteunings- en beroepsmogelijkheden zijn geregeld;
 - ouders in de opr hebben instemmingsrecht op het ondersteuningsplan van het swv;
 - het swv maakt voor ouders inzichtelijk hoe de aanmelding en toelating van leerlingen is geregeld in een speciale versie van het toelatingsbeleid;
 - de routes t.b.v. toelaatbaarheid tot het speciaal onderwijs is in een speciale ouderversie beschreven;
 - op schoolniveau*
 - tussen school en de ouder van een leerling met een ontwikkelingsperspectiefplan (opp) vindt op overeenstemming gericht overleg plaats. Op het handelingsdeel van het opp heeft de ouder instemming;
 - ouders in de medezeggenschapsraden van de scholen hebben adviesrecht op het ondersteuningsprofiel van de school (voor alle formele invloed van ouders zie ook het deel over medezeggenschap in hoofdstuk 2) en instemming op het jaarplan (inclusief begroting);
- 5 Het swv informeert ouders via: de website, nieuwsbrieven (ook op de website te vinden), social media (Twitter (@PaOnVo20_01) en Facebook (facebook.com/SWVVO20.01Stad)) en informatievoorziening vanuit swv via contact via mail en telefoon.
 - Nieuwsbrieven geven we - indien nodig - uit in twee versies: één voor professionals en medezeggenschap binnen de scholen en één voor ouders/externe contacten. Verspreiding van de nieuwsbrieven vindt plaats via de mail naar de scholen en de ondersteuningsplanraad. De nieuwsbrieven worden ook gepubliceerd op de website van het swv. Op deze site is ook specifieke informatie voor ouders te vinden.
 - Via de contactpagina <https://www.swv-vo2001.nl/contact/> zijn alle toegangen tot informatie voor ouders (en scholen en externe partijen) beschreven.
 - We geven met enige regelmaat informatie vanuit het swv t.b.v. de schoolgidsen, die specifiek voor ouders zijn bedoeld;
 - In de vo-gids (<https://www.devogids.nl/>) schrijven we als swv's jaarlijks een update over passend onderwijs voor ouders en leerlingen in onze regio. Binnen en buiten het onderwijs bestaan ook organisaties waar ouders onafhankelijke ondersteuning kunnen krijgen (zie bijlage 7.2). Meer informatie over communicatie uitingen van het swv is te vinden in bijlage 2.2.
- 6 M.b.t. de toelating tot het voortgezet onderwijs werken we nauw samen met de omliggende swv's po en vo. Ouders/leerlingen en scholen hebben er baat bij dat er zoveel mogelijk overeenstemming in het beleid is om de leerling toe te laten. Jaarlijks wordt dit beleid geëvalueerd en bijgesteld. Het beleid staat, jaarlijks geactualiseerd, uitgebreid op de site van het swv. In de bijlagen 7.3 t/m 7.5 is het toelatingsbeleid, de transitiekalender en de ouderversie van het beleid beschreven.

- 7 T.a.v. geschillen en bemiddeling: in de eerste plaats dragen school en ouder er zorg voor om het uiterste uit hun gesprekken halen om tot een oplossing te komen bij de ondersteuning van de leerling. De door de ouder te zetten stappen zijn beschreven in de bezwaarprocedures (geschil van een ouder/leerling met een school én de procedure bezwaar inzake een afgegeven tlv door het swv): www.swv-vo2001.nl/custom/uploads/2018/08/Handreiking-TLV-SO-SBO-VSO-aug-2018.pdf

7.3 Ambitie

We zetten in op

- 1 adequate informatiestromen zodat ouders en leerlingen goed geïnformeerd zijn over de mogelijkheden van passend onderwijs op de school en binnen het swv. De school is de eerst aangewezen partner voor de realisatie daarvan. Het swv stimuleert deze rol van de scholen en heeft ook een eigen verantwoordelijkheid m.b.t. informatievoorziening. Ouders hebben aangegeven dat ze, ondanks de ingezette communicatiemiddelen, een gebrek aan goede informatievoorziening vanuit het swv ervaren. Dit willen in de komende jaren beter vormgeven;
- 2 jaarlijks evalueren en updaten van de po-vo overstap op basis van nieuwe wettelijke vereisten en evaluaties in de subregio's van de provincie.

8 Kwaliteitszorg

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we het kader voor de kwaliteitszorg van het swv. Bij kwaliteitszorg vinden we het van belang eerst gezond verstand te gebruiken: eerst mensen, dan systemen. We opteren niet voor een gesloten systeem van kwaliteitsindicatoren, maar voor een open, meer flexibel en samenwerkingsverband-specifiek systeem. Immers, kwaliteit dient altijd in verbinding te staan met visie en beleid. Zonder die verbinding onttaardt een kwaliteitsprogramma in het sec schrijven van kwaliteitshandboeken met procedures en vastgestelde normen, waar een ieder aan moet voldoen.

We maken beleidskeuzes bewust, gevoed vanuit de behoefte bij scholen en in het belang van de leerling, en rekening houdend met de uitvoerbaarheid. Wat we doen, doen we goed en we leren vanuit eerdere ervaringen. Kwaliteit is de mate waarin een samenwerkingsverband erin slaagt de gestelde doelen met betrekking tot de processen en de resultaten te realiseren naar tevredenheid van in elk geval de ouders, leerlingen, de scholen (leraren en overige medewerkers), de Inspectie en zichzelf. Kwaliteitszorg is het systematisch en cyclisch werken aan het meten, borgen en verbeteren van de kwaliteit van de basis- en extra ondersteuning. In de bijlagen bij dit hoofdstuk staan toelichtingen en uitwerkingen van de kwaliteitszorg van het swv.

8.2 Beleid

1 Binnen swv vo Groningen Stad hebben we de thema's uit het ondersteuningsplan gekoppeld aan de zes thema's van de ciio-maatstaf:

- *Koers*: oriënteren op de omgeving, kansen en risico's vaststellen, leiderschap, aansturing, vernieuwing.
- *Organisatie*: inrichting, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, opzet en onderhoud van het managementsysteem, bedrijfszekerheid van de infrastructuur.
- *Kernprocessen*: afspreken, uitvoeren en afronden van dienstverlening.
- *Mensen*: werven, selecteren, ontwikkelen en evalueren van mensen.
- *Partners*: samenwerken met partners, leveranciers en andere externen.
- *Resultaten*: reflecteren op behaalde resultaten en vaststellen welke nieuwe maatregelen wenselijk zijn.

De zes aandachtsgebieden vormen samen een pdca-cyclus: koers & organisatie = plan, kernprocessen, mensen en partners = do, resultaten = check & act.

2 We maken onderscheid tussen drie niveaus waarop het swv actief is:

- De *bureauorganisatie*: het primaire proces en wettelijke taken van het swv. Als scholen het over 'het samenwerkingsverband' hebben, bedoelen ze meestal de bureauorganisatie. Dit betreft de leidinggevendenden, de medewerkers en commissies die de afgesproken procedures rond het organiseren van ondersteuning uitvoeren.
- Het *interne netwerk* van de aan het samenwerkingsverband deelnemende scholen en schoolbesturen. Overheid en bestuurders bedoelen vaak een netwerk als het over 'het samenwerkingsverband' gaat. Het gaat dan om het geheel van ondersteuning en expertise dat de deelnemende scholen en schoolbesturen realiseren. Bovendien gaat het om de kwaliteit waarmee zij dit netwerk in stand houden en laten werken.
- Het *externe netwerk* van stakeholders dat de doelen en de kwaliteit van het samenwerkingsverband mede beïnvloedt. De kwaliteit van de bureauorganisatie en de kwaliteit van het samenwerkingsverband als netwerk van scholen en schoolbesturen zijn van elkaar afhankelijk.

3 Binnen het swv hanteren we een veelheid aan instrumenten om zicht te krijgen en te houden op de kwaliteit, zowel van de bureauorganisatie als de netwerkorganisatie. Zonder uitpuittend te willen zijn noemen we hier: het ondersteuningsplan zelf, de afgeleide jaarplannen per schooljaar en de evaluatie daarvan, de ondersteuningsprofielen per school, de jaarlijkse gesprekken met de directies en de ondersteuningscoördinatoren van de scholen, de leer- en tafelgesprekken, de monitor ect, de metingen van de basisondersteuning en de consentgesprekken daarover, de jaarverslagen incl. kengetallen van de beide Rebounds en ttvo, het jaarverslag incl. kengetallen van de cva, de kijkglazen, de kritische prestatie-indicatoren (kpi's) per school, het jaarverslag van swv zelf en de audits en collegiale visitaties. In de bijlagen 8.2 en 8.3 is het beleidsmemo inzake verantwoording en de cyclische aanpak ervan beschreven. In bijlage 8.5 is de kwaliteitskalender opgenomen, waarin alle cyclische acties in het kader van kwaliteitszorg zijn opgenomen onder de kopjes: documenten, verantwoording, gesprekkencyclus en evaluatie & onderzoek.

- 4 Op veel fronten hanteren we op dit moment geen harde grenzen (in termen van controle), maar hanteren we het instrumentarium voor kwaliteitszorg om in de vorm van een kwalitatief gesprek het proces verder te brengen, om gezamenlijk ambities vast te leggen. Ons inziens is goede kwaliteitszorg een mix tussen monitoren/meten en goede gesprekken voeren, tussen kwantitatieve en kwalitatieve aspecten, tussen planmatig werken incl. voortgangsrapportages en via pilots georganiseerde nieuwsgierigheid creëren. We maken gebruik van systemen, maar zetten vooral in op mensen. Het gaat om professionele kwaliteit: uitspreken, afspreken, aanspreken. We gebruiken het kwaliteitskwadrant om een balans te vinden tussen beheersing/control en ontwikkeling/innovatie (zie ook bijlage 8.1).
- 5 T.a.v. audits en collegiale visitaties hebben we draaiboeken ontwikkeld. Bij de visitaties draait het met name om het leren van elkaar, waarbij de visitaties een normerende werking hebben. Bij de audits gaat het ook meer om toetsen en beoordelen. Het beleidsmemo rond audits en visitaties is te vinden in bijlage 8.4.
- 6 De ciao-maatstaf, een praktische vertaling van de ISO 9001 norm, gebruiken we als ordenings- en denkmodel. We opteren niet voor een gesloten systeem van kwaliteitsindicatoren, maar voor een open, meer flexibel en samenwerkingsverband-specifiek systeem. Immers, kwaliteit dient altijd in verbinding te staan met visie en beleid. Hiertoe verbinden we het toezichtkader voor swv's van de inspectie en de eigen monitor met kritische prestatie-indicatoren (kpi's) van het swv tot een leidraad t.b.v. de verdere kwaliteitsontwikkeling. Meer over de aandachtsgebieden van de ciao-maatstaf, de succesfactoren en doelen van kwaliteitszorg en de verbinding met het ondersteuningsplan vindt u in bijlage 8.1. In bijlage 8.5 hebben we de kwaliteitskalender van het swv opgenomen en in bijlage 8.6 de vierjarenmatrix waarin alle ambities van het swv een plek hebben gekregen. Dit wordt vervolgens in de jaarplannen per schooljaar nader uitgewerkt en geconcretiseerd.

8.3 Ambitie

We zetten in op

- 1 de implementatie van de nieuwe ciao-norm, met hernieuwde aansluiting van de kpi's, het toezichtskader en het kader verantwoording swv;
- 2 beter onderscheid aanbrengen tussen de afzonderlijke kwaliteit van het swv als bureauorganisatie en als netwerkorganisatie (scholen én externe partners);
- 3 leggen van de verbinding met de doorontwikkeling van Dashboard Passend Onderwijs (van de po-raad, de vo-raad en het Nederlands Jeugdinstituut). Via het Dashboard hebben we als swv inzicht in het functioneren van het eigen verband dankzij de combinatie van cijfermatige en kwalitatieve informatie in één systeem;
- 4 het nader onderzoeken van een normeringskader t.b.v. indicatoren;
- 5 vervolg van kennisdeling en -uitwisseling tussen scholen/besturen;
- 6 vervolg van audits en collegiale visitaties;
- 7 bij de toekenning en uitvoering van pilots willen we de doelstellingen van het swv meer leidend laten zijn.